

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
NUTARIMAS
DĖL KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS STIPRINIMO IR PLĖTROS PROGRAMOS
PATVIRTINIMO

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi ir Ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų rengimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. XII-724 „Dėl Ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų rengimo plano patvirtinimo“, 3 punktu, nutaria:

1 straipsnis.

Patvirtinti Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programą (pridedama).

2 straipsnis.

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 4 d. nutarimą Nr. X-743 „Dėl Krašto apsaugos sistemos plėtros programos patvirtinimo“.

Seimo Pirmininkas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2023 m. d.
nutarimu Nr.

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS STIPRINIMO IR PLĖTROS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programa (toliau – Programa) yra ilgalaikė valstybinė saugumo stiprinimo programa, kuria siekiama įgyvendinti 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ (toliau – NPP), 10 strateginį tikslą „Nacionalinio saugumo stiprinimas“ bei jį detalizuojančius Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos (toliau – KAM) atsakomybei priskirtus pažangos uždavinius (toliau – uždaviniai), įgyvendinančius Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, išskirtus visuotinio saugumo principą įtvirtinančius ramsčius – valstybės gynybos, valstybės ir visuomenės atsparumo bei Lietuvos Respublikos interesus atitinkančios tarptautinės saugumo sistemos.

2. Programa taip pat parengta vadovaujantis Valstybės ginkluotos gynybos koncepcijos, patvirtintos Valstybės gynimo tarybos 2021 m. kovo 25 d. nutarimu Nr. V-11S „Dėl Valstybės ginkluotos gynybos koncepcijos“ (toliau – VGGK), nuostatomis.

3. Programa nustato NPP uždavinių – 10.1 „Stiprinti LK kovinę galią ir atgrasymo potencialą“, 10.3 „Stiprinti visuomenės kritinį mąstymą ir atsparumą informacinėms atakoms, informuotumą apie pasirengimą krizėms, mobilizacijai, gynybai ir pilietiniam pasipriešinimui“, 10.5 „Stiprinti kibernetinį saugumą ir gynybą“ – įgyvendinimo prioritetus ir įgyvendinimo kryptis, daugiausia dėmesio skiriant svarbiausiai krašto apsaugos sistemos (toliau – KAS) institucijai – Lietuvos kariuomenei (toliau – LK), taip pat pagrindinius veiksmus, reikalingus KAS institucijų bendradarbiavimui su institucijomis, kurios karo atveju būtų priskirtos prie ginkluotųjų pajėgų (toliau – GP), užtikrinti.

4. Programa įgyvendinama 2023–2030 metais.

II SKYRIUS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS APLINKOS ANALIZĖ

5. Rusijos Federacijos plataus masto agresija prieš Ukrainą, Baltarusijos Respublikos karinė integracija su Rusijos Federacija, kitų autoritarinių valstybių agresyvi laikysena, toliau blogėjanti saugumo situacija regione ir pasaulyje reikalauja greitesnio, jau po 2014 m. įvykių pradėto, LK gynybos potencialo augimo, efektyvesnio atgrasymo ir pasirengimo kartu su sąjungininkais užtikrinti šalies gynybą. Didelis dėmesys skiriamas spartesnei gynybos pajėgumų plėtrai ir su ja susijusiai LK modernizacijai, parengties didinimui, karinių vienetų personalo komplektavimui, infrastruktūros plėtrai, priimančiosios šalies paramos (toliau – PŠP) sąlygoms gerinti. Lietuvos Respublikos Seime atstovaujamų politinių partijų susitarimas dėl Lietuvos nacionalinio saugumo ir gynybos artimiausio laikotarpio sustiprinimo LK stiprinimą nurodo kaip

vieną iš aukščiausių prioritetų. Pasikeitusių geopolitinių aplinkybių kontekste KAS ir LK poreikiams atliepti bei spartesniam planų įgyvendinimui būtinas ambicingas, 3 proc. bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) siekiantis, gynybos finansavimas.

6. Esminis Lietuvos Respublikos saugumo garantas išlieka Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (toliau – NATO), kurios pagrindinis uždavinys – tvirti kolektyvinio saugumo įsipareigojimai, užtikrinant atsaką į saugumo aplinkos pokyčius ir išaugusias grėsmes jos narėms. Atsakydama į ilgalaikę Rusijos Federacijos keliamą grėsmę bei ruošdamasi reaguoti, NATO adaptuoja atgrasymo ir gynybos laikyseną ir stiprina rytinių Aljanso šalių gynybą, įskaitant ir NATO priešakines pajėgas. Įgyvendindamos NATO sprendimus dėl priešakinės gynybos ir karinio buvimo didinimo rytinėje Aljanso dalyje, sąjungininkės, vadovaujamos Vokietijos Federacinės Respublikos, stiprina pajėgas Lietuvos Respublikoje sunkiąja karine technika ir dislokuoto personalo skaičiumi iki brigados lygmens. Tęsiama sustiprinta NATO oro policijos misija, nuolat vykdoma Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) pajėgų rotacija, organizuojamos didelio masto funkcinės ir bendros su sąjungininkais pratybos, siekiant kartu pasirengti gynybos operacijoms. Saugumo situacijai regione prastėjant, sąjungininkai yra pasirengę imtis papildomų gynybos priemonių, įskaitant NATO greitojo reagavimo pajėgų dislokavimą. Europos Sąjungos gynybos iniciatyvos, visų pirma karinio mobilumo ir kibernetinio saugumo srityse, taip pat prisideda prie nacionalinio saugumo stiprinimo ir NATO kolektyvinės gynybos įsipareigojimų įgyvendinimo.

7. Nepaisant proveržio modernizacijos srityje, LK poreikiai, kurie leistų tinkamai atsakyti į kylančias grėsmes, dar nėra pakankamai užtikrinti. Dalies LK vienetų personalas nėra visiškai sukomplektuotas, aprūpintas reikiama ginkluote ir įranga, turimos ginkluotės ir kritinių atsargų galimybės yra ribotos, LK infrastruktūra vis dar atsilieka nuo didėjančių LK ir Lietuvos Respublikoje dislokuotų NATO pajėgų poreikių. Kokybinį lūžį lėmę pėstininkų kovos mašinų, savaeigių haubicų bei vidutinio nuotolio oro gynybos sistemų įsigijimai atitinkamai reikalauja efektyvaus šių ginkluotės sistemų gyvavimo ciklo valdymo ir tolygaus likusių LK poreikių užtikrinimo.

8. Įvertinus galimus Rusijos Federacijos planus vidutinėje ir ilgalaikėje perspektyvoje kuo greičiau atkurti ir net padidinti savo karinius pajėgumus (Vakarų karinėje apygardoje personalo, ginkluotės ir kovos technikos skaičius galimai padidėtų 30–50 proc.), būtina pereiti į kitą pajėgumų lygmenį, kuris būtų nacionalinis struktūrinis elementas bendroje NATO karinių pajėgumų hierarchijoje ir visiškai įsilietų į regioninius gynybos planus, užtikrintų efektyvų vadovavimą ir valdymą NATO lygmeniu ir būtų ideali platforma veikti Lietuvos Respublikoje dislokuotų sąjungininkų pajėgoms. Todėl būtina jau dabar pradėti investuoti į kariuomenės sunkiųjų manevrinių vienetų ginkluotę ir įsigyti iki šiol neturėtų sistemų – tankų. Taip pat būtina investuoti į divizijos lygmens įgalinančių vienetų ginkluotę ir įrangą, skirtą oro gynybai, netiesioginei ugnies paramai, karo inžinerijai, žvalgybai (ISTAR) ir logistikai. Nacionalinė divizija bus kuriama etapais jau egzistuojančių LK Sausumos pajėgų (toliau – SP) ir juos remiančių vienetų pagrindu, dalis įgalinimui skirtos ginkluotės ir technikos būtų pasitelkiama iš NATO ir jos sąjungininkų, iki bus įsigyta nuosava.

9. Stiprinant LK Karinės oro pajėgas (toliau – KOP), būtina pakeisti techniškai pasenusią įrangą naujomis, NATO reikalavimus atitinkančiomis sistemomis. Tolesnis oro erdvės gynybos pajėgumų vystymas užtikrins geresnę pasirinktų objektų apsaugą nuo grėsmių iš oro bei manevrinių vienetų apsaugą, oro erdvės stebėjimo ir valdymo sistemos modernizavimas padidins jų išgyvenamumą. Dėl poreikio pakeisti susidėvėjusius rusiškus sraigtasparnius pereinama prie naujos vakarietiškos sraigtasparnių platformos, leisiančios didinti nedidelių

karinių vienetų mobilumą, vykdyti medicininę evakuaciją ir efektyviau atlikti kitas taikos meto užduotis. Aktualūs lieka taktinio transportavimo oru pajėgumų išlaikymo, PŠP NATO oro policijos misiją vykdančioms sąjungininkų pajėgoms gerinimo klausimai.

10. Artėja esamų karo laivų eksploatavimo ciklo pabaiga, todėl, vystant LK Karinės jūrų pajėgas (toliau – KJP), reikia užtikrinti KJP karo laivų flotilės modernizaciją. Įgyvendinant NATO įsipareigojimus bei siekiant užtikrinti nacionalinius KJP poreikius, būtina stiprinti jūrinio minavimo ir išminavimo, patruliavimo, uosto ir priekrančių gynybos pajėgumus, įgyti nenutrūkstamo informacijos rinkimo ir perdavimo realiu laiku jūrinėje aplinkoje gebėjimų, tam vystant jūrinės aplinkos suvokimo pajėgumus.

11. LK Specialiųjų operacijų pajėgos (toliau – SOP) turi būti toliau rengiamos kaip ypač greito reagavimo kariuomenės pajėgų komponentas, gebantis veikti konvencinio karo operacinėje erdvėje.

12. LK struktūros užpildymo poreikiai, ypač atsižvelgiant į esminius struktūrinius pokyčius, susijusius su nacionalinės divizijos karinio vieneto steigimu, reikalauja sistemiškai spręsti išliekančius personalo komplektavimo trūkumus, tobulinti LK personalo rezervo sistemą. Lietuvos Respublikos sprendimas, įtvirtintas 2015 m. kovo 19 d. Lietuvos Respublikos principinės kariuomenės struktūros 2015 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2020 metais nustatymo, krašto apsaugos sistemos karių ribinių skaičių ir statutinių valstybės tarnautojų ribinio skaičiaus 2015 metais ir 2020 metais patvirtinimo įstatymo Nr. XII-997 2 straipsnio pakeitimo įstatymu Nr. XII-1540, pereiti prie mišraus kariuomenės komplektavimo modelio atnaujinus nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą (toliau – NPPKT) prisideda prie karinių vienetų personalo papildymo, palengvina priėmimą į profesinę karo tarnybą (toliau – PKT), pritraukimą į Krašto apsaugos savanorių pajėgas (toliau – KASP) ir nenuolatinę savanorišką karo tarnybą bei užtikrina aktyviojo personalo rezervo formavimą. Tačiau dėl poreikio skubiai pildyti karinius vienetus būtina toliau gerinti pritraukimo į tarnybą ir išlaikymo joje priemones.

13. Galima rizika, jog nuoseklus komplektavimas iš NPPKT karių pagal krašto gynybos poreikius gali būti įgyvendinamas KAS modernizacijos sąskaita. Šiai rizikai suvaldyti būtinas papildomas finansavimas, atsižvelgiant į 2021 m. parengtą visuotinės karo prievolės galimybių vertinimo studiją, kurioje pateikiamas galimo pašaukti asmenų skaičiaus, šaukimui reikalingų resursų vertinimas, nauda ir galimos implikacijos.

14. Augant ir stiprėjant LK, intensyvėjant koviniam rengimui bei išaugus nacionalinėms ir PŠP reikmėms, identifikuojamas apgyvendinimo ir treniravimosi infrastruktūros bei reikiamų paslaugų trūkumas. Šiems iššūkiams spręsti Pabradės poligone pastatyta sąjungininkų kariams skirta nauja konteinerinė lauko stovykla, statomi trys kariniai miesteliai viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu, nauja infrastruktūra NATO priešakinėms pajėgoms bei dviejų LK batalionų poreikiams Rukloje ir NATO pajėgų priėmimo poreikiams Pabradėje, įrengiamos naujos PŠP stovyklos, plečiamos sandėliavimo galimybės, plėtojami koviniam pasirengimui palaikyti reikalingos infrastruktūros projektai Pabradėje, Rukloje ir KOP Aviacijos bazėje, atkuriamas Rūdninkų karinis poligonas. Bus toliau plečiama jau esama infrastruktūra, siekiant pagerinti LK karių tarnybos sąlygas bei užtikrinti apgyvendinimo ir treniravimosi infrastruktūrą bei visas reikiamas paslaugas sparčiai augančioms Lietuvos Respublikoje dislokuotų sąjungininkų pajėgoms.

15. Karinės infrastruktūros objektams pasiekti yra būtina karinio personalo susisiekimą ir karinės technikos bei kitų krovinių pristatymą užtikrinanti transporto infrastruktūra, kuri vis dar neatitinka kariniam judumui reikalingų techninių parametrų. Siekiant pagerinti sąjungininkų

pajėgų perdislokavimo greitį ir sąlygas, su atitinkamomis Lietuvos Respublikos institucijomis derinamas kelių, geležinkelių ir kitos karinio mobilumo požiūriu reikšmingos infrastruktūros atnaujinimas. Karinės infrastruktūros objektų pasiekiamumo problematika iš esmės bus sprendžiama įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamą susisiekimo plėtros programą.

16. Dėl karo Ukrainoje ypač paaštrėja nepakankamų euroatlantinės erdvės gynybinės industrijos pajėgumų ir ilgo pristatymo laiko problematika. Svarbu spręsti būtinų atsargų poreikio užtikrinimą, įskaitant joms centralizuotai ir decentralizuotai laikyti reikalingos infrastruktūros išvystymą visoje šalies teritorijoje. Nors bendra situacija dėl LK sukauptų operacinių bei strateginių ir neliečiamųjų atsargų gerėja, būtina tęsti nuoseklų krašto apsaugos finansavimo didinimą, siekiant išlaikyti šias tendencijas.

17. LK ir GP sudarančių viešojo saugumo institucijų – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT), Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VST) ir Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos (toliau – VAT) tarpusavio sąveika vis dar nėra pakankamai užtikrinta. Viešojo saugumo institucijų, priskiriamų GP, aprūpinimo bei karinio rengimo problematika iš esmės bus sprendžiama įgyvendinant Seimo tvirtinamą Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programą.

18. Šalies mobilizacijos sistema dar nėra pakankamai veiksminga. Mobilizacijos sistemos trūkumams šalinti atnaujinta mobilizacijos sistemą reglamentuojanti teisinė bazė, įgyvendinamos priemonės, leisiančios valstybei tinkamai pasirengti veikti karinės grėsmės sąlygomis: atnaujinami civilinių mobilizacijos institucijų bei valstybės mobilizacijos planai, sudaromas civilinio mobilizacinio personalo rezervas. Pagrindiniai iššūkiai lieka reikiamų mobilizacinių išteklių sutelkimas, sistemiškas mobilizacijos sistemos subjektų (institucijų bei personalo) rengimas, nuolatinis mobilizacijos sistemos tobulinimas.

19. Seimo 2022 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. XIV-1102 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ patvirtinta Nacionalinė darbotvarkė „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ suteikia pagrindą nuosekliam pasirengimo pilietiniam pasipriešinimui sistemos kūrimui. Koordinuotas ir sistemingas piliečių rengimas stiprinant atsparumą, pilietinę valią ir žinias bei įgūdžius, į šį procesą įtraukiant skirtingas valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, nevyriausybines organizacijas (toliau – NVO), sudaro prielaidas pilietiniam pasipriešinimui tapti veiksmingu Lietuvos Respublikos gynybinės galios elementu. KAS institucijos turi visapusiškai prisidėti įgyvendinant šį tikslą ir norint užtikrinti platų ir rezultatyvų kitų institucijų bei organizacijų įsitraukimą ir veiklos koordinavimą.

20. Lietuvos šaulių sąjunga (toliau – LŠS), kuriai įstatymu nustatytas išskirtinis vaidmuo tiek ginkluotoje gynyboje, tiek neginkluotame pilietiniame pasipriešime, dar nepakankamai integruota į šalies saugumo sistemą. KAM visapusiškai stiprins LŠS veiklą, ypatingą dėmesį skirdama neginkluoto pilietinio pasipriešinimo gebėjimų vystymui.

21. Kibernetinės erdvės teikiamos galimybės šalies gynybai užtikrinti vis dar nėra pakankamai išnaudojamos. Tobulintini LK nuolat kintančių kibernetinių grėsmių aptikimo, užkardymo, reagavimo į jas ir sistemų atkūrimo gebėjimai. Siekiant ginti Lietuvos Respubliką kibernetinio saugumo priemonėmis, savarankiškai ir kartu su sąjungininkais stiprinami kibernetinės gynybos pajėgumai. Nepaisant progreso, būtina toliau stiprinti KAS atsaką į kibernetines grėsmes. Koordinuotas ir teisiškai reglamentuotas kibernetinio saugumo bendruomenės įtraukimas į šalies kibernetinio saugumo lygio kėlimą, valstybės kibernetiniam

saugumui stiprinti reikalingos priemonės bus nustatytos Vyriausybės tvirtinamoje Nacionalinėje kibernetinio saugumo plėtros programoje.

22. Lietuvos Respublikos narystė NATO bei KAS pajėgumų stiprinimas yra vieni iš pagrindinių dezinformacijos taikinių. Priešiškų informacinių operacijų mastas ir skaičius išaugo Rusijos Federacijai pradėjus karą prieš Ukrainą, taip bandant daryti įtaką visuomenės nuostatoms ir elgsenai. Siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos informacinės aplinkos gynybą ir išlaikyti nacionalinių naratyvų dominavimą Lietuvos Respublikos informacinėje erdvėje, stiprinamas Lietuvos Respublikos informacinės erdvės stebėjimas, plėtojami KAS strateginės komunikacijos, tarp jų ir LK strateginės komunikacijos, pajėgumai. Lietuvos Respublikos piliečių atsparumas informacinėms grėsmėms ugdomas organizuojant tikslinių auditorijų edukacinę veiklą, vykdant plataus masto visuomenės informavimo kampanijas, siekiant šviesti visuomenę, didinti kritinio mąstymo lygį bei dekonstruoti skleidžiamą dezinformaciją ir propagandą.

23. Lietuvos Respublika turi ribotą galimybę užsitikrinti ginkluotės tiekimo grandinių apsaugą. Ieškoma sprendimų ir galimybių kurti ar stiprinti esamus nacionalinės gynybos pramonės subjektus, kurie galėtų gaminti tam tikrą ginkluotę ar įrangą, leisančią kovoti su priešų sutrikus ginkluotės tiekimui iš kitų valstybių. Patikimų strateginių partnerių, iš kurių būtų įsigyjama pagrindinė ginkluotė, pasirinkimas taip pat būtų optimalus variantas Lietuvos Respublikai, siekiant užsitikrinti maksimalią ginkluotės tiekimo grandinių diversifikaciją.

III SKYRIUS

NPP UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAİ

24. Atsižvelgiant į Programos II skyriuje nurodytas problemas ir jų priežastis bei pasikeitusį nacionalinio saugumo kontekstą, nustatomi šie NPP uždavinių įgyvendinimo prioritetai:

24.1. LK prioritetinių manevro sausumoje, antžeminės oro erdvės gynybos, netiesioginės paramos ugnimi ir žvalgybos pajėgumų vystymas;

24.2. subalansuotas LK struktūros pildymas personalu ir karių tarnybos sąlygų gerinimas;

24.3. LK infrastruktūros vystymas, pagrindinį dėmesį skiriant karių apgyvendinimo, decentralizuoto sandėliavimo infrastruktūrai bei kovinio rengimo ir mokymo infrastruktūrai, įskaitant karinio poligono Rūdninkuose įrengimą bei plėtrą;

24.4. sąjungininkų karinių pajėgų judėjimo į Lietuvos Respubliką, jų priėmimo ir treniravimosi sąlygų kūrimas, įskaitant infrastruktūros NATO brigadai sukūrimą;

24.5. visuomenės atsparumo didinimas ir pilietinio pasipriešinimo stiprinimas;

24.6. gynybinių atsako į kibernetines grėsmes gebėjimų stiprinimas.

25. Esminė sąlyga NPP uždaviniams bei jų įgyvendinimo prioritetams užtikrinti – politinių įsipareigojimų dėl gynybos finansavimo tvarumas. Siekiant užtikrinti sparčią ir darnią pajėgumų plėtrą, jų išlaikymą bei efektyvų personalo pritraukimą ir motyvavimą, būtinas ambicingas, apie 3 proc. šalies BVP siekiantis, KAS plėtros įgyvendinimo finansavimas. Skyrus papildomą finansavimą vadovaujantis Valstybės gynybos tarybos nutarimais dėl divizijos karinio vieneto pajėgumo steigimo bei infrastruktūros, reikalingos NATO sąjungininkų pajėgų didinimui Lietuvoje iki brigados lygmens užtikrinti, vystymo, KAS projektai būtų įgyvendinami sparčiau.

IV SKYRIUS

NPP UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO KRYPTYS

26. Remiantis aplinkos analize, planuojamos šios NPP 10.1 uždavinio „Stiprinti LK kovinę galią ir atgrasymo potencialą“ bei Programos 24.1–24.4 papunkčiuose nurodytų prioritetų įgyvendinimo kryptys:

26.1. Bus spartinama SP modernizacija, siekiant įsteigti ir išvystyti nacionalinę divizijos lygmens karinį pajėgumą, ypatingą dėmesį kreipiant į pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ ir Lietuvos didžiojo etmono Jono Karolio Chodkevičiaus pėstininkų brigados „Žemaitija“ ir nacionalinę diviziją įgalinančių kitų LK vienetų plėtrą. SP bus aprūpintos ginkluote, įranga ir technika, užtikrinančia karinių vienetų manevrą, paramos ugnimi galią ir karių apsaugą, taip pat bus vystomi SP kovinio aprūpinimo pajėgumai, įskaitant inžinerijos pajėgumus. KASP bus rengiamos, komplektuojamos ir aprūpinamos teritorinės gynybos užduotims atlikti. SP pajėgumų vystymo elementai bei esminiai juos įgyvendinantys ginkluotės, technikos ir įrangos įsigijimai:

26.1.1. *manevro sausumoje pajėgumas:*

26.1.1.1. manevrinius vienetus sunkinančių ir juos įgalinančių elementų įsigijimas, išvystant pilną divizijos operacinį karinį pajėgumą (2024–2030 m.);

26.1.1.2. pėstininkų kovos mašinų, skirtų pėstininkų brigadai „Geležinis Vilkas“, įskaitant paramos ir aprūpinimo vienetus, įsigijimas (2023–2030 m.);

26.1.1.2. šarvuotų visureigių įsigijimas abiem brigadoms bei jas remiantiems vienetams aprūpinti (tęstinis iki 2025 m.);

26.1.1.3. vidutinio ir ilgojo nuotolio prieštankinių sistemų įsigijimas (2023–2030 m.);

26.1.1.4. modernaus kario ginkluotės, ekipuotės, ryšio ir kt. priemonių įsigijimas (2023–2025 m.);

26.1.1.5. taktinio ryšio priemonių įsigijimas (2023–2030 m.);

26.1.2. *netiesioginės paramos ugnimi pajėgumas:*

26.1.2.1. minosvaidžių sistemų įsigijimas (2023–2030 m.);

26.1.2.2. savaeigių haubicų Lietuvos didžiojo etmono Jono Karolio Chodkevičiaus pėstininkų brigadai „Žemaitija“ bei artilerinių radarų abiem brigadoms įsigijimas (2023–2027 m.);

26.1.2.3. reaktyvinės salvinės sistemos įsigijimas (2023–2027 m.);

26.1.3. *karo inžinerijos pajėgumas* – LK kovinės inžinerinės paramos stiprinimas, pagrindinį dėmesį skiriant kontrmobilumui (2024–2030 m.);

26.1.4. *tiesioginės logistinės paramos pajėgumas:*

26.1.4.1. transporto priemonių ir kovinės paramos transporto įsigijimas (2023–2030 m.);

26.1.4.2. logistinės įrangos ir specialiosios technikos įsigijimas (2023–2030 m.);

26.1.5. *cheminės, biologinės, radiologinės ir branduolinės gynybos pajėgumas* – pajėgumo vystymas, pagrindinį dėmesį skiriant žvalgybos ir švarinimo funkcijoms užtikrinti (2023–2030 m.).

26.2. KOP bus aprūpintos ginkluote, įranga ir technika, reikalinga efektyviam Lietuvos Respublikos oro erdvės stebėjimui, kontrolei ir gynybai bei taikos meto užduočių vykdymui užtikrinti. KOP pajėgumų vystymo elementai bei esminiai juos įgyvendinantys ginkluotės, technikos ir įrangos įsigijimai:

26.2.1. *integruotos oro erdvės gynybos ir stebėjimo pajėgumas:*

26.2.1.1. mobilių trumpojo nuotolio oro gynybos sistemų, vykdančių manevrinių vienetų apsaugą, įsigijimas (2024–2028 m.);

26.2.1.2. vidutinio nuotolio oro erdvės gynybos sistemos įsigijimo II etapas (2023–2027 m.);

26.2.1.3. oro erdvės stebėjimo ir kontrolės pajėgumų išlaikymas, vystant oro erdvės valdymo sistemą, didinant jos atsparumą, taip pat įsigyjant vidutinio siekio radarų (2023–2025 m.);

26.2.2. *transportavimo oru pajėgumas*:

26.2.2.1. universaliųjų sraigtasparnių platformos įsigijimo projekto įgyvendinimas (tęstinis iki 2026 m.);

26.2.2.2. transporto orlaivių modernizavimas (2024–2027 m.).

26.3. KJP bus aprūpintos ginkluote, įranga ir technika, reikalinga Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir išskirtinės ekonominės zonos stebėjimui, kontrolei, apsaugai ir gynybai, minavimo ir išminavimo operacijų bei taikos meto užduočių vykdymui užtikrinti. KJP pajėgumų vystymo elementai bei esminiai juos įgyvendinantys ginkluotės, technikos ir įrangos įsigijimai:

26.3.1. *jūrinės aplinkos suvokimo pajėgumas* – jūros stebėjimo sistemos tobulinimas, gerinant informacijos surinkimą bei užtikrinant keitimąsi išlaptinta informacija realiu laiku tarp nacionalinių institucijų ir su JAV bei kitais NATO sąjungininkais (2023–2026 m.);

26.3.2. *minavimo / išminavimo jūroje, jūrinių operacijų, jūrų uosto ir priekrantės gynybos pajėgumai*:

26.3.1.1 išminavimo pajėgumų išlaikymas, įsigyjant priešmininį ir paieškos bei gelbėjimo laivą (tęstinis iki 2024 m. pabaigos);

26.3.1.2. patruliavimo pajėgumų stiprinimas, įsigyjant navigacinių radarų ir patrulinių uosto katerių (2023–2024 m.);

26.3.1.3. naujų daugiafunkčių laivų, kurie palaipsniui pakeis šiuo metu turimus išminavimo, štabo ir aprūpinimo bei patrulinius laivus, įsigijimas (2026–2030 m.);

26.3.1.4. minavimo pajėgumo vystymas, įsigyjant jūrinių minų (2026–2028 m.);

26.3.1.5. uosto ir priekrančių gynybos pajėgumo vystymas, restruktūrizuojant esamą KJP struktūrą ir sukuriant Uosto ir priekrantės gynybos tarnybą bei aprūpinant reikiama įranga ir ginkluote (2023–2030 m.).

26.4. SOP bus aprūpintos modernia ginkluote, įranga ir technika, didinančia jų mobilumą, specialiųjų operacijų vykdymo sausumoje ir vandenyje galimybes, apsaugą, ryšio užtikrinimą. SOP pajėgumų vystymo elementai bei esminiai juos įgyvendinantys ginkluotės, technikos ir įrangos įsigijimai: ginkluotės ir transporto priemonių įsigijimas (2023–2030 m.), bepiločių orlaivių sistemų ir stebėjimo priemonių įsigijimas (2026–2030 m.).

26.5. LK Logistikos valdyba (toliau – LV) bus aprūpinta įranga ir technika, reikalinga efektyviai bendrajai logistinei paramai užtikrinti vykdant karo bei taikos meto užduotis. LV *bendrosios logistinės paramos* pajėgumų vystymo elementai bei esminiai juos įgyvendinantys technikos ir įrangos įsigijimai:

26.5.1. LK medicininės paramos pajėgumų, skirtų aukštesnio lygmens medicinos (įskaitant chirurgiją ir pooperacinę priežiūrą) paslaugoms operacijų metu teikti, vystymas (2023–2025 m.);

26.5.2. medicininio transporto priemonių ir kovinės paramos transporto įsigijimas (2023–2030 m.);

26.5.3. karinių atsargų įsigijimas (2023–2030 m.) ir jų paskirstymas kariniams vienetams.

26.6. Vystant strateginę, operacinę bei taktinę žvalgybą, vadovavimą ir valdymą, KAS institucijos ir vienetai bus aprūpinti modernia įranga ir technika, užtikrinančia svarbios žvalgybinės informacijos rinkimą ir apdorojimą, ryšius ir apsaugą. Žvalgybos, vadovavimo ir valdymo pajėgumų vystymo elementai bei esminiai juos įgyvendinantys įrangos įsigijimai:

26.6.1. *žvalgybinės informacijos rinkimo ir apdorojimo pajėgumas*:

26.6.1.1. strateginės žvalgybos ir kontržvalgybos pajėgumų plėtra (2023–2030 m.);

26.6.1.2. LK operacinio ir taktinio lygmens žvalgybos pajėgumų plėtra, stiprinant struktūras, vystant LK operacinio lygmens žvalgybos iš oro gebėjimus, įsigyjant taktinių bepiločių orlaivių sistemų (2023–2025 m.), sausumos stebėjimo radarų sistemų, vystant informacijos rinkimo ir apdorojimo sistemą, žvalgybos įrangą ir techniką (2023–2030 m.);

26.6.2. *elektroninės kovos pajėgumas* – elektroninės kovos gebėjimo vystymas, įsigyjant įvairių elektroninės kovos ir stebėjimo sistemų (2023–2029 m.);

26.6.3. *LK vadovavimo ir valdymo užtikrinimo pajėgumas, vystant operacinio lygmens ryšių ir informacinių sistemų pajėgumus*, – bus diegiamos vadovavimo ir valdymo paramos bei funkcinės sričių informacinės sistemos, įsigyjama strateginių ir operacinių vadaviečių įrangos (2023–2030 m.).

26.7. Užtikrinant LK kovinį rengimą ir aprūpinimą, taip pat PŠP Lietuvos Respublikoje dislokuotoms ir atvykstančioms NATO sąjungininkų pajėgoms:

26.7.1. bus plėtojama LK personalui ir kariniams vienetais rengti skirta esamų šešių poligonų ir karinių vienetų mokymo teritorijų infrastruktūra bei atkuriamas Rūdinkų karinis poligonas (2023–2027 m.). LK kovinio rengimo ir mokymo infrastruktūra bus pritaikyta nacionaliniams ir PŠP poreikiams, prioritetą teikiant Pabradės ir Gaižiūnų poligonų plėtrai bei Rūdinkų karinio poligono atkūrimui (2023–2030 m.). Įgyvendinant inovatyvius sprendimus, mažinančius kovinio rengimo kaštus, taip pat bus įsigyjama simuliacinių sistemų ir treniruoklių (2023–2030 m.);

26.7.2. bus toliau vystoma lauko apgyvendinimo infrastruktūra – kariniuose vienetuose Pabradėje, Kazlų Rūdoje ir Marijampolėje 2022 m. įrengtos trys laikinos karinės stovyklos bus pakeistos nuolatinėmis (2023 m.);

26.7.3. bus plėtojama stacionari NATO brigadai skirta infrastruktūra (2023–2026 m.), o įvairių infrastruktūrinių sprendimų visuma leis užtikrinti galimybę priimti sąjungininkų siunčiamas pastiprinimo pajėgas iki divizijos dydžio;

26.7.4. bus toliau plėtojama KOP Aviacijos bazės infrastruktūra, apimant ir naujos kartos daugiaviečių orlaivių priėmimo bei aptarnavimo galimybių stiprinimą (2023–2030 m.);

26.7.5. bus tęsiama KJP infrastruktūros plėtra (2023–2030 m.);

26.7.6. bus toliau plėtojama LK sandėliavimo ir logistikos infrastruktūra, pritaikant ją nacionaliniams ir PŠP poreikiams: turimai ir įsigyjamai naujai LK ginkluotei bei įrangai laikyti, šaudmenims decentralizuotai sandėliuoti bei regione dislokuotų NATO sąjungininkų pajėgų atsargoms laikyti (2023–2030 m.);

26.7.7. bus toliau vystomi trūkstanti ir išlaikomi turimi lauko stovyklos paslaugų teikimo pajėgumai (2023–2030 m.).

26.8. Vystant modernią LK, gebančią reaguoti į įvairias kylančias grėsmes, bei diegiant šiuolaikines technologijas ir ginkluotę, vis svarbiau turėti kuo geriau parengtą ir motyvuotą personalą. Siekiant šio tikslo, bus vykdoma:

26.8.1. *subalansuotas komplektavimas personalu ir tarnybos LK patrauklumo didinimas*:

26.8.1.1. siekiant užtikrinti reikiamą vienetų sukomplektavimą iš NPPKT karių, bus gerinamos pašaukiamų karo prievolinkų tarnybos sąlygos. Augantys LK poreikiai nuosekliai

komplektuoti vienetus bus užtikrinami peržiūrint šaukimo modelį ir atsižvelgiant į kiekybės bei patrauklumo kriterijų įgyvendinimą organizuojant šaukimą į NPPKT. Taip pat bus plečiamos alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos atlikimo galimybės (2025 m.);

26.8.1.2. norint, kad LK išliktų konkurencingas darbdavys, bus toliau gerinamos tarnybos sąlygos – bus tobulinama PKT karių vertinimo, tarnybinio atlyginimo, priedų ir kompensacijų mokėjimo sistema, ypač didelį dėmesį skiriant trūkstamiems KAS specialistams pritraukti (2024 m.);

26.8.1.3. bus tobulinamos karių socialinės garantijos, ypač sveikatos apsaugos srityje, plečiamos sveikatos priežiūros galimybės, tobulinamos išmokų kariams, sutrikus jų sveikatai dėl tarnybos priežasčių, mokėjimo sąlygos, kuriamos sveikos gyvensenos programos (2024–2030 m.);

26.8.1.4. tobulinamos ir įgyvendinamos į atsargą išleidžiamų karių socialinės integracijos priemonės (2023–2024 m.);

26.8.1.5. bus didinamos pareigūnų ir karių valstybinės pensijos, tobulinamos jų skyrimo ir mokėjimo sąlygos (2025–2026 m.);

26.8.2. *personalo rezervo sistemos pertvarkymas, užtikrinant, kad paskelbus mobilizaciją LK vienetai būtų tinkamai užpildyti iš personalo rezervo ir aprūpinti:*

26.8.2.1. bus stiprinamas aktyviojo kariuomenės personalo rezervo aprūpinimas, rengimas ir administravimas, užtikrinamas aktyviojo kariuomenės personalo rezervo karių pasirengimas visu jų tarnybos aktyviajame kariuomenės personalo rezerve metu pildyti karinius vienetus, kuriems jie yra priskirti. Likusi parengtojo kariuomenės personalo rezervo dalis bus efektyviai panaudojama mobilizacijos paskelbimo atveju pildant GP (2023–2030 m.);

26.8.2.2. bus peržiūrėti LK reikalingų specialistų tarnybos parengtajame kariuomenės personalo rezerve principai, motyvacinės priemonės ir rengimas, kad paskelbus mobilizaciją karinius vienetus papildytų reikiamas šių specialistų skaičius (2024–2030 m.);

26.8.2.3. aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariai bus aprūpinami apranga, individualia ginkluote ir ekipuote, o kariuomenės rezervo vienetai pradedami nuosekliai aprūpinti ne tik persikirstyta LK vienetų, bet ir naujai įsigyta pagrindine ginkluote, karine įranga ir reikiama amunicija, likusias priemones tikintis rekvizuoti iš civilinio sektoriaus (2030 m.).

26.9. Bus stiprinamos atsako į hibridines grėsmes priemonės, ypatingą dėmesį skiriant pagrindinėms NATO ir ES išskiriamoms hibridinių grėsmių sritims:

26.9.1. bus vystomas hibridinių grėsmių identifikavimo ir vertinimo analitinis pajėgumas (2023–2030 m.);

26.9.2. bus stiprinamas KAS padalinių atsparumas hibridinėms grėsmėms, įtraukiant hibridinių grėsmių sritis į edukacines programas, karinius mokymus ir kovinį rengimą (2023–2030 m.).

26.10. Agresijos metu Lietuvos Respublikos gynybą užtikrins GP, kurias sudarys ne tik LK, tačiau ir kitos institucijos, kurios įvedus karo padėtį ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) atveju tampa GP dalimi. Svarbu didelį dėmesį kreipti į GP sudarančių institucijų tarpusavio sąveikos didinimą:

26.10.1. pagal valstybės ginkluotos gynybos planuose numatytas užduotis bus nuolat vykdomas bendras LK rengimas su GP priskiriamomis institucijomis (VSAT, VST ir VAT, Antruoju operatyvinių tarnybų departamentu prie Krašto apsaugos ministerijos, LŠS koviniais būriais) (2023–2030 m.);

26.10.2. pagal valstybės ginkluotos gynybos planuose numatytas užduotis bus toliau plėtojamas LK ir GP priskiriamų institucijų ginkluotės ir karinės įrangos suderinamumas, taip pat užtikrintas ryšio priemonių sąveikumas (2023–2030 m.);

26.10.3. siekdama įtvirtinti esminius karinius įgūdžius, taktines bei technines žinias, LK sudarys sąlygas kitų institucijų, kurios, įvedus karo padėtį ar ginkluotos gynybos nuo agresijos atveju, taptų GP dalimi, pareigūnams išeiti bazinį kario kursą bei kasmet atnaujinti karinio rengimo įgūdžius (2023–2030 m.);

26.10.4. bus teikiama LK parama LŠS koviniams būriams, siekiama suformuoti bent po vieną kovinių šaulių būrį kiekvienoje LŠS rinktinėje, tęsti jų priskyrimą kariniams vienetams bei vykdyti LŠS kovinių būrių karinį rengimą, kad karo atveju jie būtų integruoti į GP vadovavimo ir valdymo sistemą, galėtų sklandžiai veikti kartu su GP ir, esant poreikiui, teikti paramą karo komendantų funkcijoms užtikrinti (2023–2030 m.);

26.10.5. bus plėtojamas karo komendantų institutas, siekiant užtikrinti sąveiką tarp GP ir savivaldos bei kitų valstybės institucijų ir įstaigų, skiriant daugiau dėmesio bendroms jų pratyboms (2023–2030 m.).

26.11. Gynybos inovacijų ir tiriamosios veiklos stiprinimas:

26.11.1. identifikavus prioritetinius poreikius gynybos inovacijų srityje, bus siekiama vykdyti mokslo tiriamuosius darbus ir plėsti jų taikymą gynybos srityje, skatinti naujų gynybos technologijų kūrimą ir vystymą, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų institucijų ir pramonės dalyvavimą NATO ir ES gynybos tyrimų ir technologijų institucijų organizuojamuose gynybos tyrimų renginiuose ir projektuose (2023–2030 m.);

26.11.2. plėtojant gynybos inovacijų ekosistemą Lietuvoje, bus užtikrinamos bendradarbiavimo sąlygos testuojant prototipus – Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų institucijos bei šalies verslas gali pristatyti savo naujas kuriamas technologijas ar inovacijas gynybos srityje, o LK jas išbandyti ir įvertinti (2023–2030 m.).

27. Remiantis aplinkos analize, planuojamos šios NPP 10.3 uždavinio „Stiprinti visuomenės kritinį mąstymą ir atsparumą informacinėms atakoms bei informuotumą ir pasirengimą krizėms, mobilizacijai, gynybai ir pilietinam pasipriešinimui“ ir Programos 24.5 papunktyje nurodyto prioriteto įgyvendinimo kryptys:

27.1. *Civilinių mobilizacijos institucijų ir mobilizacinių ūkio subjektų pasirengimo mobilizacijai ir PŠP teikimui koordinavimas:*

27.1.1. bus tęsiamas mobilizacijos sistemos vystymas, ypatingą dėmesį skiriant jos valdymo ir planavimo tobulinimui, užtikrinant mobilizacinės sistemos sąveikumą su krizių valdymo ir civilinės saugos sistema (2023–2030 m.);

27.1.2. bus tobulinamas mobilizacinių išteklių poreikių nustatymo ir užtikrinimo procesas, ypatingą dėmesį skiriant mobilizacinio užsakymo ir PŠP teikimo sutarčių mechanizmui (2023–2030 m.);

27.1.3. bus užtikrinamas civilinio mobilizacinio personalo rezervo sudarymas ir atnaujinimas bei vykdomas kryptingas jo rengimas (2023–2030 m.);

27.1.4. bus nuosekliai organizuojami mobilizacijos ir PŠP mokymai, reguliariai organizuojami civilinių mobilizacijos institucijų, mobilizacinių ūkio subjektų bei valstybės masto pratybos (2023–2030 m.);

27.1.5. bus koordinuojamas civilinių mobilizacijos institucijų mobilizacijos planų rengimas ir atnaujinimas (2023–2030 m.);

27.1.6. bus reguliariai vertinama mobilizacijos sistemos būklė ir civilinių mobilizacijos institucijų bei joms pavaldžių subjektų pasirengimas mobilizacijai ir PŠP teikimui (2023–2030 m.);

27.1.7. bus vykdomas piliečių informavimas, siekiant didinti jų žinias, kaip elgtis mobilizacijos ar karo atveju (2023–2030 m.).

27.2. *Piliečių pasirengimo pilietiniam pasipriešinimui stiprinimas, pateikiant informaciją piliečiams prieinamais bendravimo būdais:*

27.2.1. bus didinamas visuomenės atsparumas, suteikiant žinių ir gebėjimų, leidžiančių apsisaugoti nuo hibridinių grėsmių, įskaitant informacinio ir kibernetinio saugumo srityse, taip pat bus prisidedama prie visuomenės savisaugos kultūros stiprinimo, suteikiant žinių ir įgūdžių, leidžiančių savarankiškai išgyventi 72 valandas, tuo tikslu vykdant ir plataus masto gyventojų švietimo kampanijas (2023–2030 m.);

27.2.2. bus plečiama KAS veikla visuomenės pilietiškumo ir patriotizmo skatinimo, istorinės atminties puoselėjimo srityse, siekiant stiprinti visuomenės pilietinę valią (2023–2030 m.);

27.2.3. piliečiams bus suteikiama žinių ir ugdomi jų įgūdžiai, reikalingi neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, vykdant visuomenės ir atskirų tikslinių grupių, įskaitant valstybės tarnybos, švietimo sektoriaus, NVO, žiniasklaidos, verslo ir kt. sričių atstovus, švietimą ir informavimą (2023–2030 m.);

27.2.4. piliečiams bus suteikiama žinių ir ugdomi jų įgūdžiai, reikalingi organizuotam dalyvavimui ginkluotame pasipriešinime, skatinamas savanoriškas piliečių dalyvavimas karinio pasirengimo veikloje (2023–2030 m.);

27.2.5. bus stiprinama parama LŠS, kaip pagrindinės savanoriškos sukarintos pilietinės savigynos asociacijos, telkiančios piliečius ginkluotai gynybai ir neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, veiklos plėtrai ir tęstinėms bei naujoms priemonėms, stiprinančioms pilietinį ir patriotinį vaikų ir jaunimo ugdymą (2023–2030 m.);

27.2.6. bus didinamas KAS institucijų poreikius atitinkantis ir praktinius rezultatus duodantis bendradarbiavimas su NVO, prisidedančiomis prie šalies saugumo stiprinimo, įskaitant demokratines patriotines diasporos organizacijas, veikiančias euroatlantinės integracijos kriterijus ir vertybes atitinkančiose užsienio valstybėse (2023–2030 m.);

27.2.7. bus užtikrintos sąlygos pasaulio lietuviams prisidėti prie Lietuvos Respublikos gynybos stiprinimo (2023–2030 m.).

28. Remiantis aplinkos analize, planuojamos šios NPP 10.5 uždavinio „Stiprinti kibernetinį saugumą ir gynybą“ ir Programos 24.6 papunktyje nustatyto prioriteto įgyvendinimo kryptys:

28.1. Bus plėtojami gynybiniai kibernetinio saugumo pajėgumų komponentai, leidžiantys vykdyti pilno spektro kibernetines operacijas (2023–2028 m.);

28.2. Siekiant sukurti sisteminių požiūrį į kibernetinį saugumą, į valstybinių kibernetinio saugumo pajėgumų komponentų problematiką ir plėtrą bei stiprinimą orientuotos priemonės bus nustatytos Vyriausybės tvirtinamoje Nacionalinėje kibernetinio saugumo plėtros programoje (2023–2030 m.);

28.3. Bus plėtojamas tarptautinis, tarpvalstybinis, tarpinstitucinis ir Baltijos regiono šalių bendradarbiavimas kibernetinio saugumo srityje, siekiant stiprinti nacionalinius ir regioninius

pajėgumus, ir teikti paramą Ukrainai bei Sakartvelui, kibernetinio saugumo srityje (2023–2030 m.).

V SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, ĮGYVENDINIMO KONTROLĖ IR ATNAUJINIMAS

29. Programą įgyvendina KAM, LK ir kitos KAS institucijos bei LŠS. Programos įgyvendinimo procesus koordinuoja KAM. Programa įgyvendinama Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

30. Programa įgyvendinama vykdamas Vyriausybės tvirtinamus veiksmų planus – krašto apsaugos sistemos 2023–2030 metų projektų, susietų su LK pajėgumais, planą bei 2023–2030 metų personalo komplektavimo planą. Minėti veiksmų planai prieš tvirtinant suderinami su Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetu.

31. Programa parengta darant prielaidą, kad KAS finansavimas sudarys 3 proc. BVP ir bus stabilus visą Programos įgyvendinimo laikotarpį. Skyrus mažiau asignavimų, KAS plėtros projektų įgyvendinimo laikas pailgėtų arba būtų nukelta jų įgyvendinimo pradžia.

32. Programos įgyvendinimas vertinamas pagal stebėsenos rodiklius, pateiktus Programos 1 priede. Vykdydamas Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 8 skyriaus 5 pastraipos nuostatas, krašto apsaugos ministras kiekvienais metais kartu su KAM veiklos ataskaita teikia Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui informaciją apie Programos stebėsenos rodiklių įgyvendinimą.

33. Programa įgyvendinama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, taip pat gali būti papildomai finansuojama kitomis teisėtai gautomis lėšomis, atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes ir Programos 2 priede pateiktas siekiamas krašto apsaugos sistemos finansavimo projekcijas 2023–2030 metams, kurios nustatomos įvertinus galimas šalies bendrojo vidaus produkto prognozes, infliaciją bei fiskalinę drausmę reglamentuojančių Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nuostatas.

34. Programa peržiūrima ir tikslinama iš esmės keičiantis Nacionalinio saugumo strategijos, VGGK ar NPP nuostatoms, KAS finansavimo projekcijoms bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Strateginio valdymo metodika.

**KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS STIPRINIMO IR PLĖTROS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO
STEBĖSENOS RODIKLIAI IR JŲ SIEKTINOS REIKŠMĖS**

Eil. Nr.	Stebėsenos rodiklio pavadinimas ir mato vienetas	Faktinė reikšmė	Siektina reikšmė				
		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2030 m.	
10. Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) strateginio tikslo „Stiprinti nacionalinį saugumą“ poveikio rodikliai							
10.1.	NATO rengiamas Lietuvos nacionalinių kariuomenės vystymo planų ir NATO įsipareigojimų vykdymo vertinimas (vertinimas teikiamas kas antri metai)	Gera	Gera	Gera	Gera	Labai gerai	
10.1. NPP pažangos uždavinys– Stiprinti Lietuvos kariuomenės kovinę galią ir atgrasymo potencialą							
10.1.1.	Bendros gynybai skirtos išlaidos, dalis nuo BVP (procentais)	2,52	3,00	3,00	3,00	3,00	
10.1.2.	Profesinės karo tarnybos karių skaičius	11 545	13 004	13 498	13 968	15 538	
10.1.3.	Modernizacijai skiriamų lėšų dalis, palyginti su bendromis gynybai skirtomis išlaidomis (procentais)	~37	~25	~30	31	25	
10.3. NPP pažangos uždavinys – Stiprinti visuomenės kritinį mąstymą ir atsparumą informacinėms atakoms bei informuotumą ir pasirengimą krizėms, mobilizacijai, gynybai ir pilietinam pasipriešinimui							
10.3.3.	Lietuvos piliečių, žinančių, kaip reikia elgtis mobilizacijos atveju, dalis (procentais)	33	31	32	33	38	
10.3.4.	Lietuvos piliečių, pasirengusių ginti šalį, dalis (procentais)	57	54	55	55	58	
10.5. NPP pažangos uždavinys – Stiprinti kibernetinį saugumą ir gynybą							
10.5.1.	Kibernetinio saugumo indeksas, Lietuvos įvertinimas balais	97,93 (2020)	98	98,07	98,25	98,5	

Pastabos: 10.1.1 rodiklio 2022 m. reikšmė nurodyta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 14 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatytą maksimalią ribą valstybei skolintis Lietuvos Respublikos įsipareigojimams, susijusiems su naryste NATO, vykdyti (užtikrinti iki 2,52 procento BVP skyrimą). 2025 m. ir 2030 m. rodiklių reikšmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ patvirtintų reikšmių. Pasikeitusių geopolitinių aplinkybių kontekste siekiamos 2023–2030 m. KAS finansavimo projekcijos yra 3 proc. BVP.

10.1.2 rodiklio 2025 ir 2030 m. reikšmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ patvirtintos reikšmės, nes ši nebeatitinka naujausių personalo komplektavimo planų.

10.1.3 rodiklio 2025 m. reikšmė skiriasi nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ patvirtintos reikšmės, atsižvelgiant į pasikeitusių geopolitinių aplinkybių kontekste numatomus pagrindinės ginkluotės įsigijimus.

10.5.1 rodiklio faktinė reikšmė yra 2020 metų. Vertinimas inicijuojamas Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (angl. *International Telecommunication Union*), Lietuvos Respublika tik teikia informaciją šiam vertinimui atlikti. 2022 m. vertinimas nevyko ir nėra prasidėjęs.

Kiti Krašto apsaugos sistemos (toliau – KAS) stiprinimo ir plėtros programos rezultato rodikliai			
Eil. Nr.	Vertinimo rodiklio pavadinimas ir mato vienetas	Faktinė reikšmė	Siektina reikšmė

		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2030 m.
1.	Lietuvos kariuomenės (toliau – LK) vienetų sukomplektavimas personalu (procentais)	*RN	RN	RN	RN	RN
2.	Sausumos pajėgų modernizacija					
2.1.	<i>Pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ modernizacija (procentais)</i>	RN	RN	RN	RN	RN
2.2.	<i>Lietuvos didžiojo etmono Jono Karolio Chodkevičiaus pėstininkų brigados „Žemaitija“ modernizacija (procentais)</i>	RN	RN	RN	RN	RN
2.3.	<i>Brigadas įgalinančių pajėgumų modernizacija (procentais)</i>	RN	RN	RN	RN	RN
3.	Karinių oro pajėgų modernizacija (procentais)	RN	RN	RN	RN	RN
4.	Karinių jūrų pajėgų modernizacija (procentais)	RN	RN	RN	RN	RN
5.	Sukauptos atsargos nustatytos trukmės ir apimties operacijoms vykdyti (procentais)	RN	RN	RN	RN	RN
6.	Sąjungininkų pajėgų Lietuvos Respublikoje karių skaičius:					
6.1.	<i>Lietuvoje dislokuotų sąjungininkų skaičius (NATO priešakinės pajėgos ir Jungtinių Amerikos Valstijų pajėgos)</i>	RN	RN	RN	RN	RN
6.2.	<i>Sąjungininkų ir partnerių pajėgos, dalyvaujančios tarptautinėse pratybose Lietuvos Respublikoje (karių, įskaitant nuolat dislokuotus sąjungininkų karius, skaičius)</i>	RN	RN	RN	RN	RN
7.	LK aktyviajame personalo rezerve esančių karo prievolininkų skaičius	25 940	30 000	34 000	36 000	50 000
8.	Į Lietuvos šaulių sąjungos kovinius būrius įrašytų šaulių skaičius	407	400	450	500	600
9.	Mobilizacijos sistemos būklės vertinimas (procentais)	RN	RN	RN	RN	RN
10.	Rusijos daromo informacinio poveikio Lietuvos Respublikos visuomenėje atpažinimas (procentais)	78	68	68	68	70
11.	Įmonių, mokslo ir studijų institucijų, dalyvavusių gynybos srities mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklose, skaičius (vnt.)	14	10	10	12	20
12.	KAS kibernetinio saugumo sistemos modernizavimas (balais)	RN	RN	RN	RN	RN

*RN – vertinimo rodiklio reikšmė žymima riboto naudojimo slaptumo žyma.

Pastaba. Darytina prielaida, kad rezultato rodiklio Nr. 10 faktinė 2022 m. reikšmė stipriai išaugo Rusijos Federacijos pradėto karo kontekste visuomenei maksimaliai susikoncentravus į Rusijos Federacijos daromą informacinį poveikį bei dėl atitinkamai suintensyvintų KAS informacijos sklaidos pastangų. 2022 m. reikšmė nepakankamai tvarus atspirties taškas, todėl tolesnių metų siektinos rodiklio reikšmės nustatytos atsižvelgiant į ankstesnes rodiklio gerėjimo tendencijas.

Krašto apsaugos sistemos
stiprinimo ir plėtros programos
2 priedas

SIEKIAMOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS FINANSAVIMO PROJEKCIJOS 2023–2030 METAMS

	2023 m.		2024 m.		2025 m.		2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.		2030 m.	
Krašto apsaugos ministerijos (toliau – KAM) asignavimai mln. Eur	2 215		2 333		2 452		2 577		2 634		2 713		2 789		2 862	
Prognozuojamas asignavimų augimas	mln. Eur	%	mln. Eur	%	mln. Eur	%	mln. Eur	%	mln. Eur	%	mln. Eur	%	mln. Eur	%	mln. Eur	%
	566	34,3	118	5,3	119	5,1	125	5,1	57	2,3	79	3,0	76	2,8	73	2,6
	Bendras vidaus produktas (toliau – BVP) pagal Finansų ministerijos 2023 m. kovo mėn. prognozę								BVP prognozės pagal KAM duomenis							
BVP to meto kainomis mln. Eur	73 829,7		77 779,6		81 743,8		85 884,5		87 809,8		90 444,1		92 976,5		95 393,9	
KAM asignavimai BVP proc.	3 proc. BVP															